

ثانياً: في كتب السنة

دوم: در کتاب‌های اهل سنت

أ- المهدی خلیفة یبعثه الله ويصلح أمره في ليلة:

الف- مهدی، خلیفه‌ای که خدا او را بر می‌انگیزد و کار او را در یک شب آماده می‌کند:

ابن ماجة: [4084] حدثنا محمد بن يحيى وأحمد بن يوسف، قالا: ثنا عبد الرزاق عن سفيان الثوري، عن خالد الحذاء، عن أبي قلابة، عن أبي أسماء الرببي، عن ثوبان، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "يقتل عند كنزكم ثلاثة. كلهم ابن خلیفة. ثم لا يصیر إلى واحد منهم. ثم تطلع الرایات السود من قبل المشرق. فيقتلونكم قتلاً لم يقتله قوم". ثم ذكر شيئاً لا أحفظه. فقال "إذا رأيتموه فباعوه ولو حبوا على الثلج. فإنه خلیفة الله، المهدی". في الزوائد: هذا إسناد صحيح. رجاله ثقات. ورواه الحاکم في المستدرک، وقال: صحيح على شرط الشیخین] سنن ابن ماجة: ج ۲ ص ۱۳۶۶.

25- ابن ماجه: رسول الله (ص) فرمود: «نzd گنج شما، سه فرد می‌میرند که همه‌ی آنها فرزند خلیفه هستند و به هیچ کدام (خلافت) نمی‌رسد. سپس پرچم‌های سیاه از سوی مشرق می‌آید و با شما می‌جنگند به گونه‌ای که با هیچ گروهی (این گونه) نجنيگیدند»، بعد مطلبی را ذکر نمود که در ذهنم نیست. سپس گفت: «وقتی او را دیدید، با او بیعت کنید، هرچند سینه خیز بر روی برف‌ها، زیرا ایشان خلیفه‌ی خدا، مهدی است». در زوائد گفته شده است که سند این روایت صحیح و رجالش ثقه هستند. حاکم در المستدرک آن را روایت نموده و گفته است: با شرط شیخین، صحیح است. (سنن ابن ماجه: ج ۲ ص ۱۳۶۶)

وعنه: [حدثنا عبد الله حدثني أبي ثنا فضل بن دكين ثنا ياسين العجلي عن إبراهيم بن محمد بن الحنفية عن أبيه عن علي رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: المهدى من أهل البيت يصلاحه الله في ليلة] مسند أحمد: ج ٣ ص ٣٧.

26- ابن ماجه: رسول الله (ص) فرمود: «مهدى از ما اهل بيت است. خداوند (کار) او را در يك شب آماده می کند». (مسند احمد: ج ٣ ص ٣٧)

ب- المهدى يواطئ اسمه اسم النبي واسم أبيه اسم أبيه [\[١٢٧\]](#):

ب- نام مهدى (ع)، شبيه نام پیامبر (ص) و نام پدرش نام پدر پیامبر [\[128\]](#) (ص) است:

4086- حدثنا أبو بكر بن أبي شيبة. ثنا أحمد بن عبد الملك. ثنا أبو المليح الرقى عن زياد بن بيان، عن علي بن نفيل، عن سعيد بن المسيب، قال: كنا عند أم سلمة. فتذكروا المهدى. فقالت: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: "المهدى من ولد فاطمة" [سنن ابن ماجة: ج ٢ ص ١٣٦٨].

27- ابن ماجه: سعيد بن مسيب می گوید: نزد ام سلمه بودیم. از مهدى (ع) یاد نمودیم. می گفت: از رسول الله (ص) شنیدم که فرمود: «مهدى از فرزندان فاطمه است». (سنن ابن ماجه: ج 2 ص 1368)

أبو داود السجستاني: [4282] ... عن عاصم، عن زر، عن عبد الله، عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: (لو لم يبق من الدنيا إلا يوم) قال زائدة في حديثه: (الطول الله ذلك اليوم) ثم اتفقوا (حتى يبعث فيه رجلاً مني) أو (من أهل بيتي)، يواطئ اسمه اسمي، واسم أبيه اسم أبي) زاد في حديث فطر (يملا الأرض قسطاً وعدلاً كما ملئت ظلماً وجوراً) وقال في حديث سفيان: (لا تذهب، أو لا تنقضي، الدنيا حتى يملك العرب رجل من أهل بيتي، يواطئ اسمه اسمي) .. [سنن أبي داود: ج ٢ ص ٣٠٩].

28- ابو داود سجستانی: پیامبر (ص) فرمود: «اگر از دنیا فقط یک روز باقی مانده باشد»، (راوی) می گوید: این عبارت هم در حديث است: «خدا آن روز را طولانی

می‌کند» بر این عبارت اتفاق دارند: «تا این که مردی از من برانگیخته شود» یا، «از اهل بیت من است، نام او شبیه نام من است، و نام پدرش نام پدر من است» و در حدیث این عبارت هم موجود است: «زمین را پر از عدل و داد می‌کند همان‌گونه که از ستم و جور پرشده است». در حدیث سفیان آمده است: «دنیا به پایان نمی‌رسد تا این که بر عرب، مردی از اهل بیت من فرمان روایی کند، نام او شبیه نام من است....».

(سنن ابو داود: ج ۲ ص ۳۰۹)

ج- المهدی خلیفة یمانی یقود الملاحم:

ج- مهدی (ع) خلیفه یمانی است که جنگ‌ها را رهبری می‌کند:

نعم بن حماد المروزی: [حدثنا بقية و عبد القدس عن صفوان عن شريح بن عبيد عن كعب قال: ما المهدى إلا من قريش وما الخلافة إلا فيهم غير أن له أصلًا ونسبةً في اليمن] الفتن: ۲۳۱.

29- نعیم بن حماد مروزی: کعب می‌گوید: مهدی (ع) نیست مگر از قریش و خلافت نیست مگر در میان آنها، مگر این که اصل و نسبی در یمن دارد. (فتنه: ۲۳۱)

وعنه: [حدثنا الوليد عن يزيد بن سعيد عن يزيد بن أبي عطاء عن كعب قال: فيظهر اليماني ويقتل قريش ببيت المقدس وعلى يديه تكون الملاحم] الفتن: ۲۳۷.

30- نعیم بن حماد مروزی: کعب می‌گوید: یمانی ظاهر می‌شود و قریش را در بیت المقدس می‌کشد و جنگ‌ها به دستان او است. (فتنه: ۲۳۷)

وعنه: [قال الوليد: فأخبرني جراح عن أرطاة قال: فيجتمعون وينظرون لمن يبايعون فبينا هم كذلك إذ سمعوا صوتاً ما قاله إنس ولا جان بايعوا فلاناً باسمه، ليس من ذي ولا ذو ولكنه خلیفة یمانی] الفتن: ۲۴۱.

31- نعیم بن حماد مروزی: ارطah می‌گوید: جمع می‌شوند و به فردی که با ایشان بیعت می‌شود، نگاه می‌کنند. در این حال صدایی می‌شنوند که نه انسان آن را گفته است و نه جن: با فلاانی به نامش بیعت کنید، نه از این سمت است و نه از آن سمت، ولی ایشان خلیفه‌ی یمانی است. (فتنه: ۲۴۱)

د- المهدی من ولد الحسین (ع) و مبدؤه المشرق:
د- مهدی از فرزندان حسین (ع) و آغاز (حرکت) او از مشرق است:

نعم بن حماد المروزی: [حدثنا الوليد ورشدین عن ابن لهيعة عن أبي قبیل عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما قال: يخرج رجل من ولد الحسين من قبل المشرق ولو استقبلته الجبال لفهمها واتخذ فيها طرقاً] الفتن: ص ۲۳۹.

32- نعیم بن حماد مروزی: عبدالله بن عمرو می‌گوید: مردی از فرزندان حسین (ع) از مشرق خروج می‌کند. اگر کوهها در برابر او بایستند، آن را مُنهدم می‌کند و در آن راهی به وجود می‌آورد. (فتنه: ۲۳۹)

یوسف بن یحیی المقدسی الشافعی: [و عن جابر بن یزید الجعفی، قال: قال أبو جعفر (ع): ... والمهدی، يا جابر، رجل من ولد الحسین، يصلح الله له أمره في ليلة واحدة ...]

33- یوسف بن یحیی مقدسی شافعی: از جابر بن یزید جعفی: امام باقر (ع) فرمود: «.... ای جابر! مهدی، مردی از فرزندان حسین (ع) است که خدا امر او را در یک شب آماده می‌کند....»

عن أمیر المؤمنین علي بن أبي طالب (ع) (في وصف المهدی): ... ألا أصفه لكم، لا وإن الدهر فيما قسمت حدوده، ولنا أخذت عهوده، وإلينا ترد شهوده، ألا وإن أهل حرم الله عز وجل سيطلبون لنا بالفضل من عرف عودتنا فهو مشاهدنا، ألا فهو

أشبه خلق الله عز وجل برسول الله صلی الله علیه وسلم واسمه علی اسمه، واسم أبيه علی اسم أبيه، من ولد ابنة محمد، صلی الله علیه وسلم من ولد الحسين، ألا فمن تولى غيره لعنه الله] عقد الدرر في أخبار المهدى المنتظر: ص ٨٩ - ٩٥.

امیرالمؤمنین (ع)، علی بن ابی طالب (ع) در توصیف مهدی (ع)، می‌فرماید: «.... آیا او را برایتان توصیف نکنم؟ روزگار برای ما تقسیم شده و پیمانهای آن برای ما گرفته شده است، و شاهدان آن به سوی ما برمی‌گردند. به گوش باشید، اهل حرم خداوند عزوجل خواهان فضل ما هستند و کسی که بازگشت ما را باور داشته باشد، ما را خواهد دید. آگاه باشید که او شبیه‌ترین فرد به رسول الله (ص) است. و نام او نام پیامبر (ص) است، و نام پدرش، نام پدر او است، از فرزندان دختر محمد (ص)، از فرزندان حسین (ع). به گوش باشید! هر فردی که ولایت غیر او را دارد، لعنت خدا بر او». (عقد الدرر فی أخبار مهدی منتظر: ص ٨٩ تا ٩٥)

ابن ماجة: [4082- حدثنا عثمان بن أبي شيبة. ثنا معاوية بن هشام. ثنا علي بن صالح عن يزيد بن أبي زياد، عن إبراهيم، عن علقة، عن عبد الله، قال: بينما نحن عند رسول الله صلی الله علیه وسلم إذ أقبل فتية منبني هاشم. فلما رأهم النبي صلی الله علیه وسلم، أغر ورقت عيناه وتغير لونه. قال، فقلت: ما نزال نرى في وجهك شيئاً نكرهه. فقال: "إنا أهل بيت اختار الله لنا الآخرة على الدنيا. وإن أهل بيتي سيلقون بعدي بلاء وتشريداً وتطريدأ. حتى يأتي قوم من قبل المشرق معهم ريات سود. فيسألون الخير، فلا يعطونه. فيقاتلون فينصرؤن. فيعطون ما سألوا. فلا يقبلونه. حتى يدفعوها إلى رجل من أهل بيتي فيملؤها قسطاً، كما ملؤوها جوراً. فمن أدرك ذلك منكم، فليأتهم ولو حبوا على التلّج"] سنن ابن ماجة: ج ٢ ص ١٣٦٦.

34- ابن ماجه: عبدالله می‌گوید: وقتی نزد رسول الله (ص) بودیم، جوانانی از بنی هاشم آمدند. وقتی پیامبر (ص) آنها را دید، اشک‌هایش سرازیر شد و رنگش تغییر کرد. (راوی) می‌گوید: عرض نمودم: چیز ناخوشایندی در چهره‌ی شما می‌بینیم. فرمود: «ما اهل بیتی هستیم که خدا برای ما، آخرت را بر دنیا ترجیح داده است. اهل بیت من، بعد از من دچار بلا و طرد شدن می‌شود، تا این که گروهی از سوی مشرق

می‌آیند که همراه آنها پرچم‌های سیاه است. خیر و خوبی را طلب می‌کنند، ولی به آنها نمی‌دهند. می‌جنگند تا این که پیروز می‌شوند. آنچه می‌خواستند، به آنها داده می‌شود، ولی آن را قبول نمی‌کنند، تا این که آن را به مردی از اهل بیت من می‌دهند که زمین را از عدل پُر می‌کند همان گونه که از ستم پُر شده است. هر فردی که آن زمان را درک کند، به سوی آنها برود هر چند سینه خیز بر روی برف». (سنن ابن ماجه: ج ۲ ص

(۱۳۶۶)

المتقی الهندي: [39680]. عن محمد ابن الحنفية أن علي بن أبي طالب قال يوماً في مجلسه: ... والذى فلق الحبة وبرأ النسمة لا يزال ملك بنى أمية ثابتاً لهم حتى يملك زنديقهم ... ومنهم السناط الخليج يبايعه جل أهل الشام، ثم يسير إليه حماز الجزيرة من مدينة الأوثان، فيقاتلته الخليج ويغلب على الخرائن، فيقاتلته من دمشق إلى حران، ويعمل عمل الجباررة الأولى، فيغضب الله من السماء لكل عمله، فيبعث عليه فتى من قبل المشرق يدعوه إلى أهل بيت النبي صلى الله عليه وسلم، هم أصحاب الرأيات السود المستضعفون، فيعذهم الله وينزل عليهم النصر، فلا يقاتلهم أحد إلا هزموا ...] كنز العمال: ج ۱۴ ص ۵۹۶.

35- متقی هندي: محمد بن حنفیه می گوید: روزی علی بن ابی طالب (ع) در مجلس خود فرمود: «.... قسم به خدایی که دانه را شکافت و انسان را آفرید، سلطنت بنی امیه ثابت می‌ماند تا این که زندیق (کافر) آنها به فرمان روایی برسد.... از میان آنها فردی بدون ریش (به نام) «خلیع» است که همه‌ی مردم شام با او بیعت می‌کنند. بعد.... از سوی جزیره از شهر بت‌ها به سوی او می‌آید. خلیع با اوی می‌جنگد و بر گنجینه‌ها دست می‌یابد. با او از دمشق تا حران می‌جنگند. او همانند کارهای ستم‌گران اول عمل می‌کند. خدا از آسمان از او به خاطر کارش خشمگین می‌شود. خدا به سوی آنها جوانی از سوی مشرق که به اهل بیت پیامبر (ص) دعوت می‌کند، می‌فرستد. آنها اصحاب پرچم‌های سیاه مُستضعفان هستند. خدا آنها را عزیز می‌کند و یاری را بر آنها

می فرستد. فردی با آنها نمی جنگد مگر این که او را از بین می برند....». (كنز العمال: ج ۱۴ ص ۵۹۶)

۵- عمره و وصفه الجسدي:

۵- عمر و ويژگی جسمانی او:

نعم بن حماد المروزی: [حدثنا الولید عن سعید عن قتادة عن عبد الله بن الحارت قال: يخرج المهدی وهو ابن أربعين سنة كأنه رجل منبني إسرائیل] الفتن: ۲۲۵.

۳۶- نعیم بن حماد مروزی: عبدالله بن حارت می گوید: مهدی (ع) خروج می کند، در حالی که چهل ساله است، گوبی مردی از بنی اسرائیل است. (فتنه: ۲۲۵)

وعنه: [حدثنا ابن وهب عن إسحاق بن يحيى بن طلحة التيمي عن طاوس قال
قال علي بن أبي طالب رضي الله عنه: هو فتى من قريش آدم ضرب (الرجل
الخفيف اللحم) من الرجال] الفتن: ص ۲۲۶.

۳۷- نعیم بن حماد مروزی: على بن ابی طالب (رض) فرمود: «او جوانی از قريش
است، انسان است (از گوشت و پوست است) و از مردان می باشد،....». (فتنه: ص
(۲۲۶)

العجلوني: [2661- ..... ومنها ما أخرجه الروياني في مسنده وأبو نعيم عن
حذيفة قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: المهدی رجل من ولدی لونه لون
عربي وجسمه جسم إسرائیلی على خده الأيمن خال كأنه كوكب دری یملأ الأرض
عدلاً كما ملئت جوراً يرضی بخلافته أهل الأرض وأهل السماء والطیر في الجو]
كشف الخفاء: ص ۲۸۸.

۳۸- عجلونی: رسول الله (ص) فرمود: «مهدی فردی از فرزندان من است. رنگ
(پوست) او، رنگ عربی است، وجسم او جسم اسرائیلی است. بر گونه‌ی راستش خال
است. مانند ستاره‌ای درخشان است. زمین را پراز عدل می کند همان طور که از ستم

پرشده است. در خلافت او، مردم زمین و اهل آسمان و پرندگان در هوا خوشنود می‌شوند». (کشف الخفاء: ص ۲۸۸)

* * *

[127] - لا يخفى أنّ الموافقة تعنى المشابهة، والمهدى أَحمدُ الْحَسْنَ جاءَهُمْ الْيَوْمَ تَمَامًا كَمَا وعَدَ جَدَهُ (ص)، فاسمه يواطئ اسم النبي (أبي أحمد) وأسم أبيه يوطئ اسم أبي النبي (أبي إسماعيل)، وقد قال (ص): (أَنَا ابْنُ الذِّي يَحِينَ عَبْدُ اللَّهِ وَإِسْمَاعِيلَ).

[128] - پوشیده نیست که منظور از «بواطی» تشابه و شباخت است، و مهدی احمدالحسن (ص) امروز، دقیقاً آن گونه که جدش (ص) وعده داده است، آمده است؛ نام او شبیه نام پیامبر (ص) یعنی «احمد» و نام پدرش شبیه نام پدر پیامبر (ص) «اسماعیل» است. پیامبر (ص) فرمود: «من فرزند دو قربانی هستم، عبدالله و اسماعیل»